

Riiklikud autasud professor Tiina Talvikule ja dr Martin Schneiderile

President Arnold Rüütel andis iseseisvuspäeva puhul *professor emeritus* Tiina Talvikule Eesti Punase Risti I klassi teenetemärgi ja Berliini Humboldti Ülikooli Charité lastekliiniku vanemarstile dr Martin Benno Erik Schneiderile Eesti Punase Risti III klassi teenetemärgi. Mõlema teenetemärgi saamiseks esitas taotluse Tartu Ülikooli Kliinikum.

Prof emer Tiina Talvik.

PROFESSOR TIINA TALVIK

Professor Tiina Talvik on Tartu Ülikooli Kliinikumi lastekliiniku juhatajana olnud pediaatria eestvedajaks Eestis. Temalt on ilmunud 153 teaduslikku publikatsiooni. Tema juhendamisel on väitekirja kaitsnud 7 meditsiiniteaduste doktorit. Tiina Talviku peamised uurimisvaldkonnad on olnud asfüksia ajalistel ja enneaegsetel vast-sündinutel, Rett'i sündroom, epilepsia epidemioloogia, tserebraalparalüüs ning neuromuskulaarsed haigused Eestis.

Tiina Talvik on Eesti Pediaatrite Seltsi juhatuse liige, L. Puusepa nimelise Neuroloogide ja Neurokirurgide Seltsi juhatuse liige, Ameerika Arengumediitsiini ja Tserebraalparalüüsi Akadeemia korrespondentliige, Rahvusvahelise Lasteneuroloogia Assotsiatsiooni liige, Eesti Vabariigi pediaatria atestatsioonikomisjoni liige.

Professor Tiina Talviku teened Eesti pediaatria arendamisel ja eestvedamisel on väga väärtuslikud.

DR MARTIN BENNO ERIK SCHNEIDER

Dr Martin Benno Erik Schneider on Tartu Ülikooli Kliinikumi ja Berliini Humboldti Ülikooli Charité kliiniku vahel 1998. aastal algatatud projektis "Partnership for the Heart" kaasastindinud südameriketega laste diagnoosimiseks osalenud selle loomisest saadik. Viie aasta jooksul on opereeritud 11 üliiraskes seisundis last, enam kui 50 komplitseeritud südamerikke diagnoosiga lapse diagnoosimise ja raviplaani koostamisel on dr Schneider aktiivselt osalenud. Tartu Ülikooli Kliinikum ja Berliini Humboldti Ülikooli Charité kliinik jätkavad projekti "Partnership for the Heart" raames algatatud koostööd, sest senised koostöökogemused on olnud vaid väga positiivsed. Kliinikum hindab dr Schneideri panust koostöösse ning Eesti meditsiini arengusse.

Dr Martin Schneider.

KOMMENTAAR

PROFESSOR TIINA TALVIK:

Olin õnnelik, pisarateni liigutatud ja tänulik tunnustuse ning suure au eest, mis mulle osaks on langenud. Olen südamest tänulik Vabariigi Presidendile ja kõigile nendele inimestele, kes arvasid et minu senine töö ja tegevus väärivad nii kõrget tunnustust. Sellise kõrge autasuni ei jõuta üksinda, see on suure meeskonna töö ja ilmselt ei jõua ma kõiki isiklikult tänada, kuigi minus see tänu tunne on. Olen tänulik kõigile oma õpetajatele ja oma vanematele, eriti aga oma emale **Liidia Tanimäele**, kes mind on õpetanud armastama oma tööd. Olen väga tänulik oma kolleegidele lastekliinikus ja närvikliinikus, kellega koostöö on aidanud sellise tunnustuseni jõuda, olen tänulik oma õpilastele, kes on võimaldanud mul tunda õpetajaks olemise rõõme. Olen tänulik oma mehele, lastele ja lastelastele ning oma õdedele, kelle olemasolu on lisanud palju olulisi värve minu elule. Olen tänulik oma sõpradele nende sõpruse eest, milleta oleksin palju vaesem. Olen tänulik oma patsientidele ja nende vanematele, kelle usaldus ja toetus on olnud vajalikud minu arstiks kujunemisel ja arstina töötamisel.

DR MARTIN BENNO ERIK SCHNEIDER:

Leian, et mulle on osutatud suurt au ja tunnen ka veidi uhkust, et olen Eesti rahvalt nii suure autasu saanud. Koostöö Tartu arstidega viimase 3-4 aasta jooksul on olnud väga meeldiv ja tahaksin seda tööd ka edaspidi jätkata. Eriliselt tahan tänada südamekirurg dr **Toomas Aro** ja oma sõpra **Toomas Hermlinit** radio- loogiateenistusest. Ja mis pole sugugi vähetahtis, suur tänu ka dr **Koehlerile** Berliini Charité kliinikust, kes on juhtivaid figure Eesti ja Saksamaa vahelise meditsiinialase koostöö tugevdamisel.

Doktoritööd kaitses Aive Liigant närvikliinikust

28. jaanuaril 2003 kaitses Tartu Ülikooli nõukogu saalis doktoritööd närvikliiniku arst-õppejõud dr Aive Liigant.

Mis oli teie doktoritöö teema?

Doktoritöö teemaks oli "Primaarsete ajukasvajate epidemioloogia Eestis ajavahemikus 1986-1996" ("Epidemiology of Primary Central Nervous System Tumours in Estonia from 1986 to 1996. Clinical characteristics, incidence, survival and prognostic factors").

Kes olid juhendajad ja kes oponendid?

Juhendajateks olid TÜ närvikliiniku juhataja professor **Toomas Asser** ning professor **Ain-Elmar Kaasik**. Minu doktoritöö oponendiks oli neuro-onkoloog dr **Merja Kallio** Helsingi Ülikooli haiglast.

Missugused uurimisküsimused olid teie doktoritöös peamised?

Doktoritöö käsitles mitmesuguseid ajukasvajate epidemioloogiaga seotud aspekte, sealhulgas kliinilist pilti, epileptilise sündroomi avaldumist, lisaks haigestumuse näitajaid Eestis, elulemust ning prognostilisi faktoreid. Niisiis oli töö eesmärkideks uurida primaarsetesse kesknärvisüsteemi kasvajatesse haigestumust Eestis aastatel 1986-1996 ning võrrelda saadud tulemusi teiste uuringute andmetega. Teiseks analüüsida haigestumuse võimalikke muutusi võrreldes eelmise uuringuga, mis viidi Eestis läbi aastatel 1951-1970. Töö eesmärgiks oli ka välja tuua epileptiliste hoogudega patsientide kliinilisi ja morfoloogilisi andmeid, selgitada välja kesknärvisüsteemi kasvajate elulemus, hinnata selle muutusi uuringute aastate jooksul ning võrrelda saadud tulemusi teiste uuringute andmetega. Lisaks eelnenule oli püstitatud ülesanded leida patsientide prognosi mõjutavad faktorid ning hinnata kesknärvisüsteemi kasvajate registreerimise kvaliteeti Eesti Vähiregistris.

Missuguseid järeldusi võite oma doktoritöö põhjal teha?

Kokku registreerisime 1665 primaarse kesknärvisüsteemi kasvaja juhtu. Eestis oli vaadeldaval ajavahemikul haigestumisi primaarsetesse kesknärvisüsteemi kasvajatesse 9,8 juhtu 100 000 elaniku kohta, meestel 9,4 ja naistel 10,3. Sarnaselt teiste uuringustega esinesid neuroepiteeliaalsed kasvaja ja glioomid sagedamini meestel (meeste ja naiste suhe 1,2). Meningioomi ja neurinoomi diagnoositi aga sagedamini naistel.

Võrreldes varasemal ajal Eestis läbi viidud uuringuga selgus, et haigestumise kasv oli erinevates histoloogilistes gruppides erinev. Haigestumuse vanuskordaja suurenes kõikides vanuserühmades, kõige enam aga laste, noorukite ja üle 50-aastaste ini-

Lasteõdede seminar Tartus

10. detsembril 2003 toimus Tartu Ülikooli Kliinikumi lastekliinikus lasteõdede seminar "Lasteõdede koolitus ja praktika".

Seminaril osales 78 lasteõde Tartu, Tallinna, Pärnu, Viljandi, Valga, Jõgeva, Rakvere, Kuressaare ja Võru haiglatest ning erinevatest perearstikeskustest. Osalejate suur arv näitab fakti, et lasteõded on alati aktiivsed omavahel kokku saama. Lasteõdede Tartu seminari korraldasid lastekliiniku ülemõde **Ülle Pant**, Tallinna Lastehaigla koolitusõde **Tiina Tõemets** ja **Juta Ernits**, lastekliiniku ambulatoorse ja vastuvõtuosakonna vanemõde.

Seminaril olid lektoriteks õed ise. Esimese ettekande pidas Tiina Tõemets teemal "Lasteõdede arengukava ja koolitusvajadus". Tiina Tõemets on Eesti Lasteõdede Ühingu (ELÜ) juhatuse liige ja lasteõdede arengukava üks koostaja. Tiina Tõemets käsitles oma ettekandes järgmisi teemasid: laste ealine jaotuvus Eestis, lasteõenduse põhimõtted, lasteõdede arengu prognoos, lasteõdede tööalane koolitus, õendusabi teenused, lasteõdede tegevusvaldkonnad, edasine personali-poliitika ja aktuaalsed koolitusteemad.

Kirurgiakliiniku lastekirurgia osakonna vanemõde **Tatjana Oolo** esitas ettekande "Õendusabi dokumenteerimine - teooria ja praktika". Nimetatud teema on hetkel õdede hulgas väga aktuaalne, kuna õendusabi dokumenteerimine on õdedele keeruline ja selleks napib ka teadmisi. Tatjana Oolo ettekande tekitas kuulajaskonnas elava diskussiooni, kuna maakonnahaiglate lasteosakondades töötab väga vähe õdesid, ühel õel on tihti teenindada korraga ligi 20 haiget last ja ta ei jõua siis ka õenduslugu nõuetele vastavalt täita. Hetkel on dokumenteerimine kitsaskoht, millest õed peavad haigla juhtidega vestlema ja neile selgitama, et vanaviisi edasi liikuda enam ei saa. Samas olid seminaril osalenud kliinikumi lastekirurgia osakonna õed optimistlikud - asi pole sugugi hull, nad on õendusabi dokumenteerimisega kenasti toime tulnud, selleks palju vaeva näinud ja hulgalt uusi teadmisi omandanud. Seminaril vaheajal külastasid paljud õed lastekirurgia osakonda ja tutvusid õendusloo täitmise konkreetsemalt.

Juta Ernits ja lastekliiniku ägedate infektsioonide osakonna vanemõde **Marika Metsoja** esitasid ettekande "Muutuste juhtimine kvaliteedi parendamiseks - keskastme juhi roll tervishoius. Tagasiside Tervise Arengu Instituudi koolitus-

Lasteõdede seminaril osales 78 lasteõde üle Eesti.

Kolmandal Põhjamaade lasteõdede konverentsil Reykjavíkis.

keskuse koolitusprogrammist." Ettekandjad olid kirjutanud eelnevalt kursuse projekti teemal "Laste väärkohtlemine ja perevägivald". Projekti eesmärgiks oli tagada väärkoheldud laste äratundmine ja varane abistamine, õenduspersonalile koolitamine väärkoheldud laste äratundmiseks ning vastava koostöövõrgustiku väljatöötamine ja ellurakendamine.

Lastekliiniku neonatoloogia osakonna vanemõde **Jana Retpapi** ettekande teemaks olid muljed 9.-14. septembril 2001 Pekingis toimunud ülemaailmselt lasteõdede ja pediatrite kongressilt. Järjekorras teise ülemaailmse kongressi teema oli "Laste tervis

uuel aastatuhandel" ja juhtlauseks "Terve laps, terve maailm". Jana esines Pekingi kongressil posterettekandega teemal "Väga väikese sünnikaaluga vastündinute kasv ja motoorne areng". Nimelt on Eestis viimastel aastatel suurenenud väga väikese sünnikaaluga vastündinute ellujäämine. Meie mureks on aga ellujääjate elukvaliteet.

Minul oli seminaril kaks ettekannet. Esimene ettekande oli teemal "Koostööst Kanada õendusala eksperdi dr **Beverly Robertsoniga** ja tema poolt tehtud soovist lasteõenduse parendamiseks Tartu Ülikooli Kliinikumi lastekliinikus". Beverly Robertson viibis lastekliinikus 2001. aastal kaks nädalat ja tutvus kliiniku kõigi osakondade õdede töökorraldusega. Ta külastas ka Tartu Meditsiinikooli ja tutvus õdede õppeprogrammiga. Dr Robertson pidas lastekliiniku õdedele kaks loengut, lisaks toimus ümarlaud lastekliiniku vanemõdedele, kus käsitleti lasteõdede töökorraldusest tulenevaid teemasid ja esitati palju näiteid Kanada õendusüsteemist.

Minu teine ettkanne oli teemal "Islandi lasteõdede konverentsist 3.-5.10.2003". Konverentsi teemaks oli laste barjäärideta hooldus tänapäeval. Konverents toimus Reykjavíkis, kus osalesid lasteõded, õpetajad, kooliõded ja terviseõded. Minu posterettekande teema Islandi konverentsil oli "Rahvusvaheliselt lasteõdede kursusel Iisraelis saadud kogemused".

Konverentsi ettekannetest meeldis mulle Islandi lasteõde ettekande teemal "Laste koduõendus Islandil - tänapäev ja tulevikuvision". Reykjavíkis on haigete laste ja noorukite koduse õendushoolduse teenust pakutud viimase 14 aasta jooksul. Pediatrilise kutsega õed on spetsialiseerunud vastavale valdkonnale ja töötavad lepingu alusel, mille on omavahel sõlminud Islandi Õdede Liit ja Riiklik Sotsiaalkindlustuse Instituut. Islandil tegeleb hetkel laste koduse õendushooldusega 7 õde. Islandi elanike arv on väike - kõigest 280 000 elanikku, kellest Reykjavíkis elab 108 000.

Tartu lasteõdede seminari lõpus toimusid ELÜ juhatuse kolmanda liikme valimised. Esitati kolm kandidaati: Jana Retpap, lastekliiniku ägedate infektsioonide osakonna vanemõde **Marika Metsoja** ja Tallinna Lastehaigla aneste-

sioloogia-intensiivravi osakonna vanemõde **Rita Raudsepp**. Koosolekul osalejad said anda hääle vaid ühele kandidaadile. 20 poolthäälega valiti ELÜ kolmandaks juhatuse liikmeks Rita Raudsepp. Palju õnne Sulle, Rita!

Koosoleku lõpus tutvustas Tiina Tõemets ELÜ 2004. aasta tegevusplaani - lasteõdede pädevusnõuete väljatöötamist ja töörühma loomist, lasteõdede tööalast koolitust, lasteõdede kaks korda aastas toimuvaid teabepäevi, rahvusvahelist koostööd, esmatasandi lasteõenduse arendamist (terviseõendust, koduõendust, ambulatoorset nõustamist). ELÜ tegevusplaan võeti ühehäälselt vastu ja kinnitati.

Seminaripäeva tagasisidelehtedelt selgus, et kõik osalejad jäid seminariga väga rahule. Meeldis, et käsitleti erinevaid huvitavaid lasteõenduse teemasid. Seminaripäev oli sisutihe, hästi organiseeritud ja tööine. Rõhutati esinejate asjatundlikkust, teemade aktuaalsust ja informatiivsust. Tunnistati õdede huvi oma eriala arengu vastu ja saadi teada, kuidas on korraldatud lasteõdede töö teistes riikides. Sisutihedaks peeti loenguid "Lasteõdede arengukava" ja "Õe töö dokumenteerimine", samas märgiti, et kõik loengud olid huvitavad ja olulised. Edaspidi oodatakse ELÜlt rohkem sellesarnaseid koolituspäevi ja sooviti, et ELÜ-s töötataks välja lasteõdede töönormatiivid. Osalejad soovisid rohkem täiendusi ja infot õendusloo dokumenteerimise kohta ning kogemuste vahetamist ja kokkusaamisi.

Kokkuvõtteks võib märkida, et lasteõded on võtnud oma eriala arengu enda kätte, keegi teine seda ju teha ei saa. Kõik oleneb lasteõdedest, kuna keegi teine ei esinda oma eriala huve ja vajadusi lasteõdedest paremini. ELÜ liikmeks on registreerunud juba 127 liiget!

Kohtumiseni järgmisel seminaril, mis kõigi eelduste kohaselt toimub Tallinnas.

ÜLLE PANT,
lastekliiniku ülemõde

NOPPEID TARTU MEDITSIIINI AJALOOST

Kliinikumi 200. juubeli aastal ilmub igas lehenumbris

Hillar Palametsa artikkel Tartu Ülikooli Kliinikumi ja arstiteaduskonna ajaloost.

Kui arstiteaduskonda taheti Tartust ära viia

Läbi aegade on Tartu Ülikooli arstiteaduskond paistnud silma õppetöö kvaliteedi ja õppijate arvukuse poolest. 20. sajandi alguses moodustasid meditsiinitudengid poole või enamgi kogu üliõpilaskonnast.

Sellel rohkusel olid aga oma varjuküljed, sest olemasolev ja aegunud materiaalne baas ei suutnud õppetöö vajadusi enam rahuldada. Nappis õppesale loenguteks, kliinikuid ja patsiente praktikumideks ja laipu anatoomia õppimiseks.

Polnud siis imeks panna, et 1910. aasta kevadel tõstus ülikooli nõukogus põhimõtteline küsimus Tartu sobivusest ülikoolilinnaks, seda eelkõige arstiteaduskonna osas. Mujalt tsaaririigist Jurjevisse (Tartu ametlik nimetus 1893. aastast) tulnud professorid panid ette viia meditsiinifakulteed mõnda suuremasse linna - kas siis Riiga, Vilniusse või Smolenskisse. Ja hiljem siis kogu ülikool meedikutele järele.

Autoriteetsemad kohalikku päritolu professorid olid selle vastu: ajaloo jooksul kujunenud kultuurikeskusi ei tohi hävitada! Uued ülikoolid suures Venes riigis on kahtlemata vajalikud, olemasolevad tulevad aga säilitada. Kõrgemad võimud on

meid sada aastat tagasi siia tööle määratud ja nüüd oodatakse meilt, et tõstame õpetuse taset koha peal ja viime ülikooli õitsengule. Mitte aga uude kohta.

Üleviimise pooldajad toonitasid, et Tartu vähesed kliinikud on vanad ja kõlbamatud, neisse ei jätku haigeid. Venemaa vajab ikka enam arste, nii et edaspidi võib ühel kursusel õppida kuni 250 tulevast meedikut. Nende õpetamiseks peaks teaduskonnal olema 14-16 kliinikut, igaüks 40-50 voodikohaga. Väikeses Tartus on aga vaid 50 000 elanikku ja osa neist kasutab pealegi erakliinikuid.

Eraldi arutas ülikooli tulevase asukoha küsimust arstiteaduskonna nõukogu. Dekaan farmakoloogiaprofessor **David Lavrov** oli kindel, et teaduskond tuleks üle viia mõnda Baltimaade suuremasse linna. Vastasel juhul ei suuda professorid ja dotsendid tagada koolitust 20. aastasaja nõuete kohaselt - sedavõrd viletsad on Jurjevi tingimused. Kui aga fakulteed siiski jäetakse Emajõe kallastele, siis andku vastuvõetud resolutsioon vähemalt ajaloolises aspektis tunnustust meie ettenägelikkusest. (Muide - resolutsiooni poolt hääletas 6, vastu aga 5 nõukogu liiget, nii et üksmeelest oli asi kaugel).

Täiendava argumendina lisati keelekõikumus. Kohalikud haiged ei oska vene keelt, 75 protsenti meditsiinitudengitest on tulnud aga sise-Venemaalt ja neilt ei saa ometi nõuda eesti või läti keele õppimist. Iseasi on saksa keelega, mida meedikud ikka vaja läheb. Tõlgiks haige ja arsti vahel saab olla ikka ainult meditsiinilise haridusega isik. Juba seepärast tuleb teaduskond Jurjevist ära viia.

Näis, et asi on otsustatud ja arstiteaduskonna mujale siirdamine ainult aja küsimus. Ometi jäi teaduskond Tartusse ja seda suurel määral tänu kirurgiaprofessor **Werner Zoega von Manteuffelile**. Ta oli saanud kuulsaks 1903. aastal unikaalse südameoperatsiooniga, mille käigus eemaldas patsiendi töötavast südamest kuuli. Peagi sai temast kirurg Nikolai II ihuarst. Olgu lisatud, et ihuarste, kes hoolitsesid tsaari, tema perekonna ja tähtsamate õukondlaste tervise eest, oli 20. sajandi algul üle 30, nii et Manteuffel oli üks paljudest. Ometi viis ihuarsti amet teda lähemale kontaktidele tsaari ja teiste võimukandjatega, mida ta kasutas *lobby-*

tööks Tartu Ülikooli arstiteaduskonna huvides. 1910. aastal saavutas ta, et Maarjamõisa ala anti ülikooli kasutusse ja ülikooli finantseeriti kahe oma aja kohta igati moodsa kliinikuhoone ning Aia tänavale (nüüd Vanemuise tänav) muuseumide hoone ehitamiseks. 1912-1914 valmisidki mainitud hooned, ainult et puhkenud maailmasõja tõttu võeti nad kasutusele sõjaväelaatsarettidena ja ülikool sai uued hooned oma kasutusse alles 1920. aastast.

Tänu täheks saadu eest organiseeris Zoega von Manteuffel Baltisaksa kirurgide seltsi juhina lagunenud puidust Kuradisilla asemele Romanovite dünastia 300. aastapäevale pühendatud uue, raudbetoonist Kuradisilla ehitamise, mis ametlikult pühendati Tartu Ülikooli taasavajale keiser Aleksander Esimesele.

HILLAR PALAMETS

meste vanuserühmas. Osaliselt on haigestumuse kasvu põhjuseks kindlasti diagnostika paranemine, aga samas ei saa kindlasti eitada ka mõne teise etioloogilise faktori ja näiteks ka keskkonna toimet.

Kesknärvisüsteemi kasvajate ühe aasta tegelik elulemusmäär oli 59 protsenti ja viie aasta elulemusmäär oli 46 protsenti. Teiste riikidega võrreldes on Eestis elulemusnäitajad mõnevõrra halvemad, eriti just anaplastiliste astrotsütoomide osas. Samas oli kõige malligsemate kesknärvisüsteemi kasvajate glioblastoomide osas elulemus parem kui teistes samalaadsetes uuringutes, mille põhjuseks on arvatavasti erinevused histoloogilises klassifitseerimises.

Eesti Vähiregistrisse oli kantud 60 protsenti meie uuritud patsientidest. Glioomidest 98 protsenti, healoomulistest kasvajatest meningioomidest 11 protsenti ja neurinoomidest 9 protsenti.

Kas soovite kokkuvõttes veel midagi lisada?

Kokkuvõtteks tahaksin tänada eelkõige

Dr Aive Liigant koos doktoritöö juhendaja professor Toomas Asseriga.

oma doktoritöö juhendajaid, kes kõigi nende aastate vältel on nii jõu kui ka nõuga aidanud seda tööd edasi viia. Kindlasti peaksin eraldi tänama Eesti Vähiregistri töötajaid eesotsas dr Tiiu Aareleuga, kelle

abi selles töös oli hindamatu just andmete võrdlemisel.

Küsimused esitas
RIINA KUIK

Kliinikumi juhatuse esimees Urmars Siigur ja Tartu Arstide Liidu eestseisuse esimees Margit Närskas.

Kliinikum ja Tartu Arstide Liit pikendasid kollektiivlepingut

Pikaajaliste läbirääkimiste tulemusel pikendasid Tartu Arstide Liit ja kliinikum kehtivat kollektiivlepingut ja sõlmisid uue palgaleppe 31. märtsini 2005. a.

Kollektiivlepingu raames sõlmitud palgaleppe tulemusena kehtestatakse arst-õppejõududele ja eriarstidele, kes täidavad kliinikumi põhikirja-järgseid õppe- ja teadustöö kohustusi teravhoiuteenuste osutamisele lisanduva tööna, alates 1. aprillist kuupalga alammääraks 11 900 krooni.

SA TARTU ÜLIKOOLI KLIINIKUM TARTU ARSTIDE LIIT KOKKULEPE

- SA Tartu Ülikooli Kliinikum ja Tartu Arstide Liit muudavad 18. detsembril 2002. a poolte vahel sõlmitud kollektiivlepingut järgnevalt:
 - kollektiivlepingu punkt 11.1 sõnastatakse järgnevalt: "Leping jõustub 01. aprillil 2004. a ja kehtib kuni 31. märtsini 2005. a";
 - kollektiivlepingu lisa nr 1 punkt 1 sõnastatakse järgnevalt: "1. Kuupalga alammäär viiepäevase töönädalaga töötamisel on: 1.1 töötajal - 8500 krooni; 1.2 töötajal eriarsti erialal - 11 900 krooni.";
 - kollektiivlepingu lisa nr 1 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses: "3. Punkti 1.1 ei kohaldata arstresidentide suhtes.".
- SA Tartu Ülikooli Kliinikum rakendab arst-õppejõudude töötasutamisel arst-õppejõudude ametikohtade astmestiku alusel loodud palgaastmestikku hiljemalt 01. jaanuarist 2005. a.
- Käesolev kokkulepe jõustub 01. aprillil 2004. a.

SA TARTU ÜLIKOOLI KLIINIKUM
L. Puusepa 1 a
50406
Tel: 7319 401
Faks: 7319 402

URMARS SIIGUR
juhatuse esimees

TARTU ARSTIDE LIIT
L. Puusepa 6
51014
Tel: 7318 088
e-post: tal@kliinikum.ee

MARGIT NÄRSKA
eestseisuse esimees

Tartus 11.02.2004

Taastusravi kliinikumis eile ja täna

Seoses kliinikumi 200. juubeli aastaga toimus spordimeditsiini ja taastusravi kliinikus 20. veebruaril 2004 vabariiklik konverents, kus käsitleti taastusravi ajaloolist arengut ja tutvustati kaasaegseid tõenduspõhiseid diagnostika- ja ravimeetodeid.

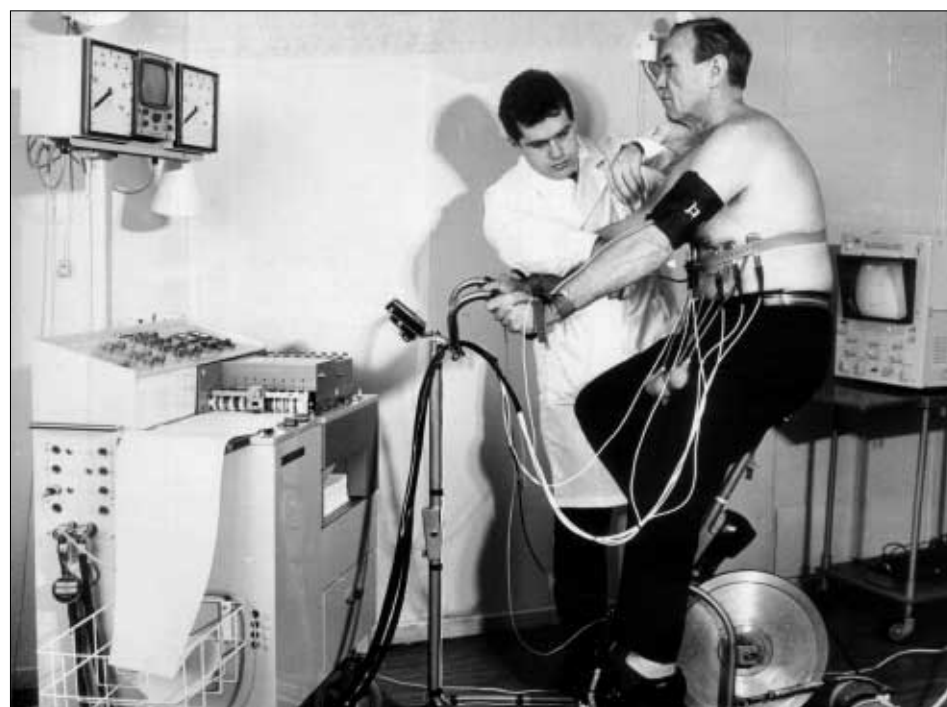
Üritusega tähistati ühtlasi 50 aasta möödumist Maarjamõisa haigla füsioteraapia osakonna avamisest. 1953. aastal moodustati Tartu Vabariiklik Kliiniline Haigla. Tsentraliseeritud haigla ühe osakonnana loodi füsioteraapia osakond, mille esimeseks juhatajaks määrati neuroloog **Eva Krigul (Roode)**, kes juhatas osakonda aastatel 1953-1980. Füsioteraapia osakonna ülesandeks oli korraldada ja läbi viia füüsilist ravi ja massaaži kõikides haigla osakondades. Aastatel 1953-1963 muretseti füsioteraapia osakonnale palju uusi füüsilise ravi aparate (elektrostimulatsiooni aparaat, veealuse massaaži aparaat, induktodermia ja ultraheli aparaadid jt) ja võeti kasutusse mitmeid uusi ravimeetodeid. Järjekordse tõuke füüsiliste ravimeetodite laiendamiseks kasutamiseks andis poliümeliidi epideemia Eestis 1958. aastal. Närvikliinikusse rajati professor **Ernst Raudami** initsiatiivil vesiravila, kus lisaks dušsidele ja vannidele ehitati basseini pareetiliste haigete taastusraviks. 1971. aastal kolis Toome haavakliinik uude kirurgiakorpusesse Puusepa tn 8. Uude majja olid professor **Artur Linkbergi** nõudmisel planeeritud eraldi kabinetid füsioteraapia ja vesiravila jaoks. Vesiravila töötas kirurgia kliinikus ajavahemikus 1978-1984.

Füsioteraapia osakonna üheks ülesandeks oli arstide ja õdede kvalifikatsiooni edendamine. Regulaarselt viis osakond läbi füsioteraapia 300tunniseid spetsialiseerimiskursusi õdedele, mis andsid füsioteraapia õe kutse. Arstide täienduskursuste initsiaatoriks oli professor **Ernst Raudam**, kelle arvates vajas füsioteraapia arstkonnas laiemat tutvustamist ja rakendamist ravitöös. 1972. ja 1973. aastal toimusid TRÜ täienduskateedri juures füsioteraapia täienduskursused õppejõududele ja arstidele. Lektoriteks olid põhiliselt neuroloogia ja neurokirurgia kateedri dotsent **Liivia Luts** ja füsioteraapia osakonna juhataja **Eva Krigul**. Dotsent L. Luts oli ka füsioteraapia osakonna teaduslikuks juhendajaks ja koos E. Kriguliga paljude uute füüsilise ravi meetodite autor ja rakendaja kliinilises haiglas.

1975. aastal avati kliinilises haiglas ravikehakuu kabineti, et parandada haigete varasemat aktiveerimist ja ravitulemusi. Meditsiinidoktor **Aili Paju** initsiatiivil muudeti kabinet samal aastal ravikehakuu osakonnaks. Alustati varajase haigete aktiveerimise ja liikumisraviga intensiivravi palatites ja võimaldati ravi ka ambulatoorsetele haigetele. Olulise

Dr Eva Krigul ja õde H. Annus aastal 1953.

Koormustest aastal 1971.

rakenduse sai liikumisravi 1976. aastal avatud kardioloogia osakonna haigetele, kus alustati varajast ravi müokardi infarktiga ja aortokoronaarse šunteerimise läbiteinud haigetele (**A. Tamm, G. Schneider**). Ravikehakuu osakonna juhataja oli aastatel

1976-1978 **Tiiu Rämmer** ja alates 1978. aastast **Viive Utso**.

Füsioteraapia osakonna uueks juhatajaks sai 1980. aastal **Maimu Solom**, kes oli

SA Tartu Ülikooli Kliinikum kuulutab välja konkursi kliinikumi preemia

Kliinikumi preemiaga tunnustatakse teenekaid Eesti arste, kes oma silmapaistva tegevusega on andnud olulise panuse Eesti tervishoiu ja ühiskonnaelu arengusse, on kaasa aidanud eesti tervishoiu üldisele arengule, selle maine tõstmisele üldsuse silmis ning eesti inimese tervise parandamisele.

Kliinikumi preemiat antakse tänava välja juba seitsmendat aastat järjest, eelnevatel aastatel on preemia laureaadiks valitud *prof emer Arvo Tikk*, *prof emer Endel Tünder*, *prof emer Vello Salupere*, *prof emer Ain-Elmar Kaasik*, dr Vello Ilmoja ja prof Toomas Sulling.

Vastavalt preemia statuudile on kandidaatide esitamise õigus kõikidel Eesti tervishoiuasutustel, eriasetsidel, Eesti Arstide Liidul, Eesti Haiglate Liidul ja Tartu Ülikooli arstiteaduskonnal. Iga institutsioon saab esitada ühe kandidaadi.

Preemia annab laureaadi üle Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuse esimees **Urmas Siigur** kliinikumi aastapäevale pühendatud konverentsil 20. mail 2004 Tartus Vanemuise Konverentsikeskuses. Preemia kandidaatide andmed palume saata koos kirjaliku elulookirjelduse ja lühikese põhjendusega 20. märtsiks 2004 aadressil L. Puusepa 1a, Tartu 50406, SA Tartu Ülikooli Kliinikumi avalikkussuhete juhi **Kristi Taela** nimele või e-posti aadressile Kristi.Tael@kliinikum.ee.

KLIINIKUMI LEHT

TEAVITAMINE
TAGAB LAHENDUSE

<http://arvutiabi.kliinikum.ee/>

Arvutiabi

Probleemid telefonide, arvutite või nende lisaseadmetega.
Seadmete ja tarvikute tellimine.

Teata **ARVUTIABISSE**
tel **7319 222** või
saada e-kiri
arvutiabi@kliinikum.ee

Edastada tuleb:

- Kontaktisiku ees- ja perekonnanimi ning telefon
- Kliinik/teenistus ja osakond
- Probleemi asukohta andmed - aadress, korpus, korrus, kabinet
- Probleemi kirjeldus

Kliinikumi Leht

TOIMETUSE KONTAKTANDMED:
TEL 53 319 423, 7319 423,
E-POST riina.kuik@kliinikum.ee
TOIMETAJA: RIINA KUIK

KLIINIKUMI LEHT ILMUB 1 KORD KUUS
KUJUNDUS: K30
TRÜKK: LAKRITO TRÜKIARV 1500 EKS.

ISSN 1736-1222

Tartu Kõrgema Kunstikooli üliõpilased, õppejõud ning kliinikumi ja Tartu linnavalitsuse esindajad.

Kunstnikelt lastele - kunstnikud kaunistasid kliinikumi ravisosakondi

Tartu Ettevõtlike Daamide Assotsiatsioon korraldas aktsiooni "Kunstnikelt lastele", et kaunistada kliinikute neid osakondi, kus lapsed ravil viibivad.

Aktsiooni käigus annetasid üksteist Tartu Kõrgema Kunstikooli õpilast (Gaidy Kesa, Maiden Linnas, Margus Lokk, Kerttu Lätt, Kalli Pikas, Riin Rannikmaa, Pille Rökk, Krista Sokolova, Kamilla Tobro, Helena Toots ja Karin Treufeldt) 24 tööd Tartu Ülikooli Kliinikumi lastekirurgia ning hematoloogia ja luuüdi siirdamise osakondadele. Kuni 15. jaanuarini olid kõik tööd huvilistele näha klubi Atlantis ruumides.

Neljapäeval, 15. jaanuaril andsid Tartu Ettevõtlike Daamide Assotsiatsiooni esindajad Atlantise ruumes kliinikumile tööd üle.

KLIINIKUMI LEHT

Kliinikumi külastas dr Krishna Kargi Saksamaalt

20. jaanuaril külastas kardiovaskulaar-torakaalkirurgia kliinikut dr Krishna Kargi Saksamaalt.

Dr Kargi töötab Bochumi Ülikooli kardiokirurgia osakonna juhataja asetäitjana. Kardiovaskulaar-torakaalkirurgia kliiniku arst-õppejõu dr Hannes Kuiva sõnul oli külastuse eesmärgiks tutvustada operatsiooni, mida kliinikus pole varem tehtud, see on niisutusega raadiosageduslikku juheteede ablatiooni, mida tehakse lahtsel südamel.

Koostöö dr Kargiga on kujunenud nii, et firma Medtronic, kes toodab selle operatsiooni jaoks vajalikku aparatuuri, palkas ta näidisoperatsiooni sooritama. "Dr Kargi on selle meetodikaga teinud üle 400 operatsiooni. Nimetatud meetodikat kasutades pikeneb tavalise klapioperatsiooni aeg ca 20 minutit. Kui me aga saavutame sellega normaalse siinusrütmi taastumise,

on patsiendi elukvaliteet oluliselt parem. Kirjanduse andmetel õnnestub selle protseduuriga taastada siinusrütm 80 protsendil haigetest," lisas dr Kuiv.

KLIINIKUMI LEHT

Algus lk 3

vastavalt selle perioodi tervishoiusüsteemile ka Lõuna-Eesti peafüsioterapeut. Osakond oli jätkuvalt põhiliseks täiendkoolituse läbiviijaks ja uute ravimeetodite propageerijaks Eestis. Aastatel 1992-1996 oli füsioterapia osakonna juhatajaks **Maire Audova**.

Maarjamõisa polikliinikus, mis avati 1994. aastal uues hoones, loodi ambulatoorne taastusravi osakond. Kahel korral paiknev osakond võimaldas rakendada praktiliselt kõiki füüsilisi ravimeetodeid ja liikumisravi ambulatoorsetele haigetele. Osakonna töösse olid kaasatud ka logopeed ja psühholoog. Osakonnas valmis 1996. aastal suur ujumisbassein, mis tõstis oluliselt vesiravi võimalusi ja kvaliteeti. Aastatel 1994-1997

juhatas ambulatoorse taastusravi osakonda **Elmar Mustimets**.

1996. aastal, seoses uue eriala "füsiatria ja taastusravi" (vastavus Euroopa Liidu liikmesriikide eriala määratlusele) tekkinisega ühendati Maarjamõisa haigla füsioterapia ja ravikehakultuuri osakond ühtseks taastusravi osakonnaks. Samal aastal moodustati seoses Tartu Spordimeditsiini Keskuse toomisega Maarjamõisa polikliinikusse Tartu Ülikooli Kliinikumi spordimeditsiini ja taastusravi keskus, mille juhatajaks olid aastatel 1997-1999 **Servi Täll** ja **Maire Audova**.

1999. aastal alustati Sihtasutuse Tartu Ülikooli Kliinikum kliinikute struktuuri ja juhtimisprintsiipide ettevalmistamist, et ühildada ravitööd õppe- ja teadustööga arst-õppejõudude ametikohtade alusel. 1. jaanuaril 2000 loodi SA Tartu Ülikooli Kliinikumi spordimeditsiini ja taastusravi

kliinik Maarjamõisa haigla taastusravi osakonna, spordimeditsiini ja taastusravi keskuse ja nakkushaigla pikaaravi osakonna baasil.

2002. aastal moodustati kolm uut osakonda: taastus- ja järelravi osakond, spordimeditsiini keskus ja hooldusravi osakond. 2002.-2003. aastal remonditi enamus nende osakondade ruumidest. Viimasena kolis 2003. aastal taastus- ja järelravi osakond Lina tn 6-st Riia tn 167 renoveeritud ruumidesse.

PROFESSOR JAAK MAAROOS,
spordimeditsiini ja taastusravi
kliiniku juhataja